

Byggbarometern #1 2024

Så ser företagen på utmaningar i affärsavtalen.

– En rapport från Byggföretagen.

Svårigheter att få betalt i ett ansträngt läge

Det är tuffa tider i byggbranschen och utmaningarna i affärsavtalen ökar. Sammantaget ger undersökningen en tydlig bild av att det blivit svårare för företagen att få betalt.

Enligt våra medlemsföretag har det också blivit vanligare att beställaren betalar sent, bestrider fakturor enbart för att förlänga sin betalningsfrist och håller inne mer betalning än vad som är avtalat. Sena betalningar och svårigheter att få betalt riskerar att få en dominoeffekt och påverka alla aktörer i avtalskedjan negativt. Det riskerar att sätta många schyssta byggare i en utsatt situation i redan tuffa tider.

Av undersökningen framkommer också en oro för att ens avtalspart ska gå i konkurs och att företagen upplever svårigheter att ställa ut säkerhet.

Det är också oroväckande att det blivit vanligare att inte följa avtalsvillkoren. Alla aktörer i alla led behöver säkerställa att överenskomna avtalsvillkor följs.

Standardavtalen AB 04 och ABT 06 bygger på en rimlig balans mellan parternas rättigheter och skyldigheter som syftar till en ekonomiskt optimal riskfördelning mellan parterna. Den balansen riskerar att rubbas när avsteg görs, men även när villkoren inte följs. Det är dessutom svårt att på förhand försäkra sig mot att ens avtalspart inte kommer att följa avtalsvillkoren.

Byggföretagen vill verka för att beställare i alla led av byggrelaterade tjänster ställer och följer upp krav som underlättar för seriösa företag att vinna upphandlingar. Vi kan aldrig acceptera att schyssta byggare slås ut av kriminella aktörer.

Byggföretagen finns här med råd och stöd när utmaningarna i affärsavtalen ökar. Det finns en hel del att tänka på för att förebygga ekonomiska risker redan innan du ingår ett avtal. Läs mer om det i [Entreprenadrättsguiden](#).

**“Färre jobb ute.
Större konkurrens.”**

“Kunder vågar inte ta beslut p.g.a. osäkert ekonomiskt läge”.

”Prisdumpning”

Citat från undersökningen

Om undersökningen

För att få en lägesbild av vilka utmaningar våra medlemmar upplever i affärsavtalen i tider av ekonomisk osäkerhet genomförde Byggföretagen en enkätundersökning bland medlemsföretagen under slutet av 2023.

Undersökningen gick sammanlagt till 3 985 medlemmar i Byggföretagen och besvarades av 518 företag.

Undersökningen genomfördes under 16 november – 27 november 2023.

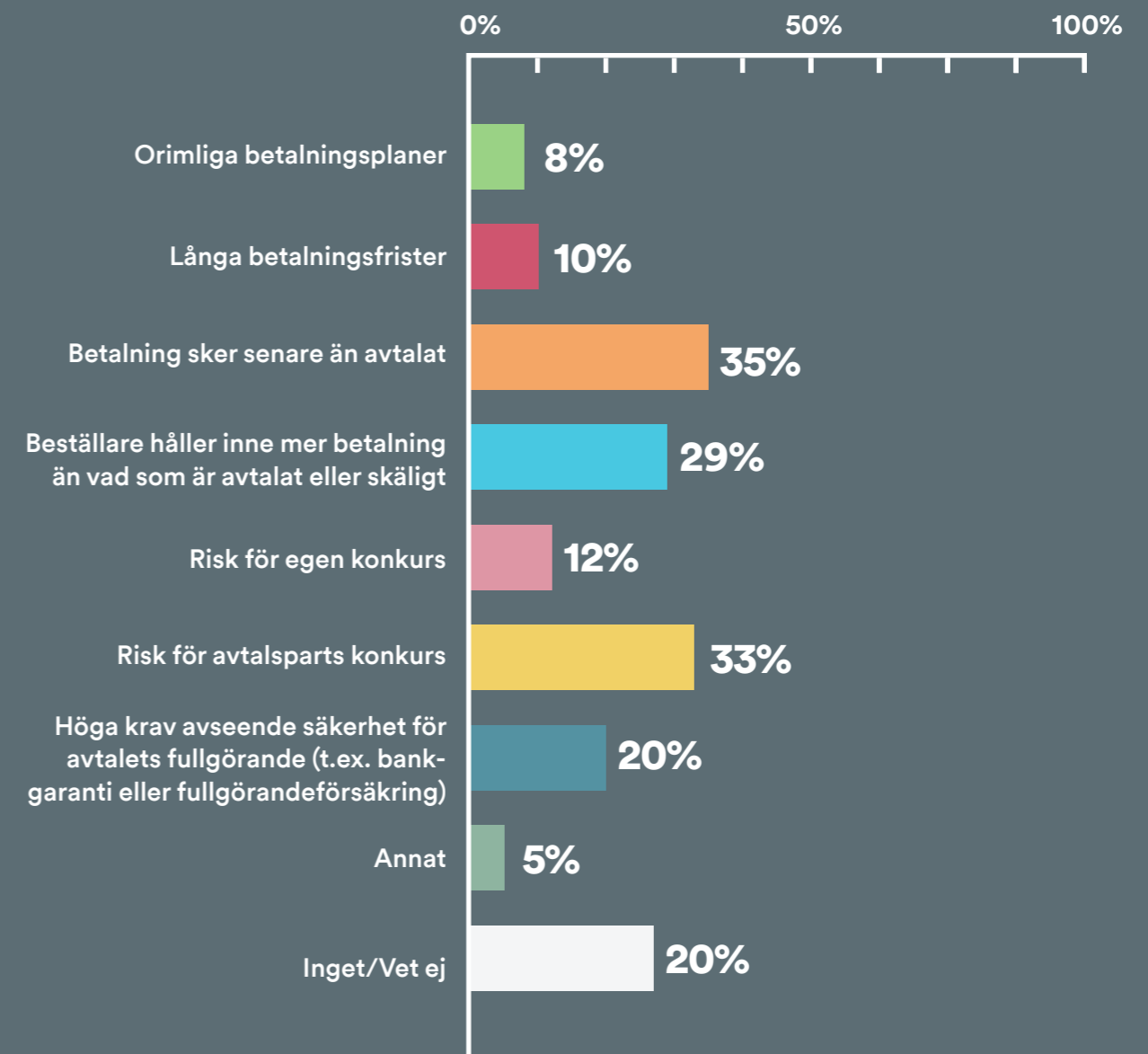
Största utmaningen är sena betalningar

- Mer än en tredjedel anger att den främsta utmaningen i affärsavtalen är att betalning sker senare än avtalat.
- Ett av tre företag upplever en oro för att antingen en beställare eller underentreprenör ska gå i konkurs och det ses som en av de största utmaningarna just nu
- En tredjedel av företagen anger även att beställare håller inne mer betalning än vad som är avtalat eller skäligt.

Att beställaren håller inne mer betalning än vad som är avtalat eller skäligt är en större utmaning för större företag än för mindre. Av de medelstora företagen (50-249 anställda) anger sex av tio att detta är en av de största utmaningarna just nu.

“Vad ser ert företag som de största utmaningarna i affärsavtalen just nu?”

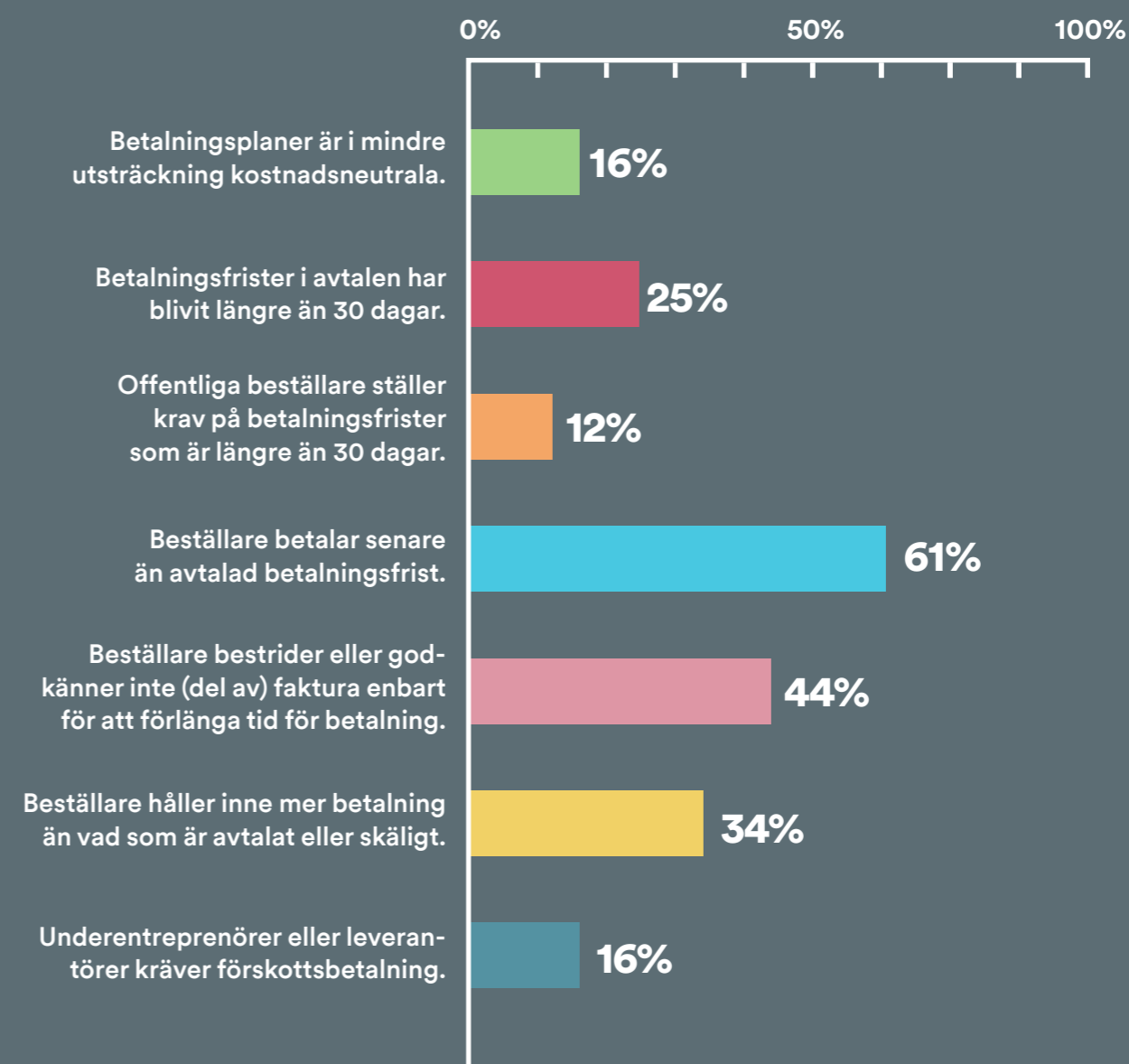
Alla respondenter fick markera max tre alternativ.

Det har blivit svårare att få betalt under det senaste året

- Sex av tio företag upplever att det under det senaste året blivit vanligare att beställare betalar senare än avtalad betalningsfrist.
- Det har blivit vanligare att beställare bestrider eller inte godkänner fakturor enbart för att förlänga sin tid för betalning. Det uppger 44 % av företagen. Det är dessutom en större utmaning för företag med mer än 10 anställda. Mer än hälften av dessa företag anger att detta har blivit vanligare under det senaste året.
- Under det senaste året har det också blivit vanligare att beställare håller inne mer betalning än vad som är avtalat eller skäligt. Det uppger en tredjedel av företagen och sex av tio av de medelstora företagen (50-249 anställda).
- Trots att offentliga beställare enligt lag inte får tillämpa längre betalningsfrister än 30 dagar uppger mer än ett av tio företag att det blivit vanligare med betalningsfrister som är längre än 30 dagar.

“Har ert företag noterat att något av följande blivit vanligare när det gäller betalning under det senaste året?”

Alla respondenter fick markera max tre alternativ.

Hälften av företagen upplever att det har blivit svårare att ställa ut säkerhet

- *Hälften av företagen uppger att det har blivit vanligare under det senaste året att banker och försäkringsbolag ställer högre krav för att ställa ut säkerhet.*
- *Det har också blivit vanligare att beställare generellt ställer högre krav på villkoren i säkerheten (t.ex. avseende belopp eller giltighetstid). Det uppger nästan fyra av tio av företagen.*
- *En femtedel av företagen uppger också att det blivit vanligare att entreprenörer begär att beställare ska ställa säkerhet för sina åtaganden.*

Det är en utveckling som kan ses tillsammans med att risk för avtalsparts konkurs ses som en av de största utmaningarna just nu och talar för att företagen på olika sätt försöker hantera sådan risk.

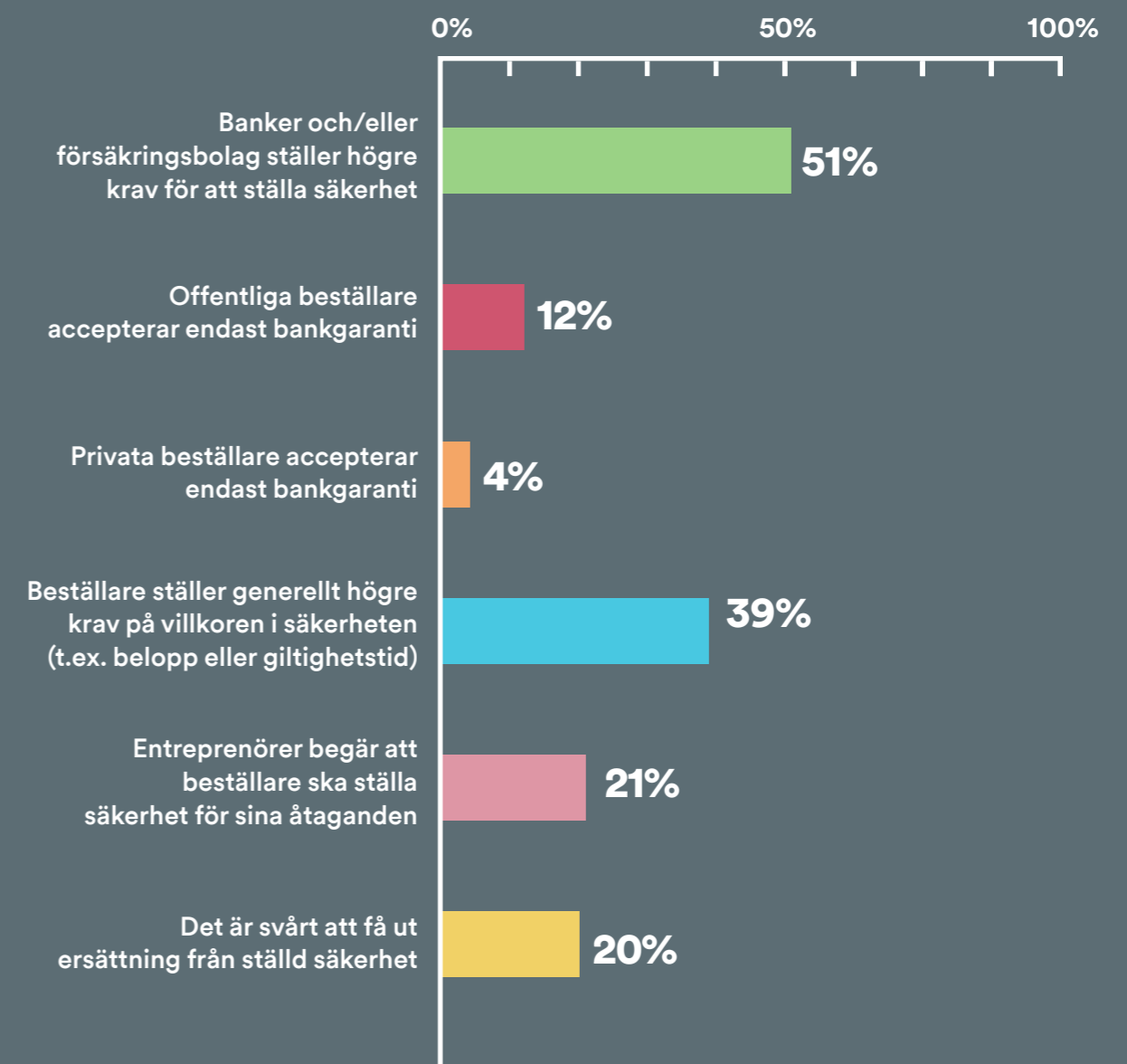
- *Av undersökningen framkommer att det vanligaste kravet på säkerhet inte är begränsat till ett alternativ, utan att flera olika typer kan accepteras.*

Detta är positivt eftersom säkerhet är ett viktigt instrument för hantering av risk och kan möjliggöra avtal som annars kanske inte skulle bli av.

Att olika typer av säkerheter kan accepteras öppnar upp en möjlighet för företagen att ställa en säkerhet med bättre skydd för motparten till en lägre kostnad. Det kan även innebära att fler företag får möjlighet att lämna konkurrenskraftiga anbud.

“Har ert företag noterat att något av följande blivit vanligare när det gäller säkerhet för fullgörande under det senaste året?”

Alla respondenter fick markera max tre alternativ.

Vi finns över hela Sverige!

Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för seriösa bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden.

Våra kontor finns från norr till söder och ger medlemmar lokal tillgänglighet och service.

Byggföretagen kansli

Adress Box 5054,
102 42 Stockholm
Telefon: 08-698 58 00
Fax: 08-698 59 00
Mail: info@byggforetagen.se
Webb: www.byggforetagen.se

